

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 13 marca 2023 r.

Poz. 2359

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.166.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 10 marca 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLVIII/477/23 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXVII/234/17 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych gminy tj. wydatki na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznawane pod warunkiem zwrotu, w całości, jako sprzecznej z art. 96 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 6 lutego 2023 r. Rada Miejska w Miasteczku Śląskim przyjęła uchwałę Nr XLVIII/477/23 w sprawie zmiany uchwały Nr XXVII/234/17 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych gminy tj. wydatki na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznawane pod warunkiem zwrotu.

Przedmiotowa uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 9 lutego 2023 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że w całości jest ona niezgodna z prawem.

W podstawie prawnej uchwały Rada Miejska powołała m.in. art. 96 ust. 4 ustawy. Zgodnie z art. 96 ust. 4 ustawy *Rada gminy określa, w drodze uchwały, zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w ust. 2, będących w zakresie zadań własnych*. Natomiast art. 96 ust. 2 ustawy stanowi, że: *Wydatki na usługi, pomoc rzeczową, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego*.

Rada Miejska określiła zasady zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy dotyczących wydatków na dożywianie w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. W ocenie organu nadzoru wskazane wyżej regulacje są sprzeczne z przepisem art. 96 ust. 4 ustawy, jako że ujęto w nich formę zasiłku niewymienioną we wskazanym wyżej art. 96 ust. 2 ustawy, tj. zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Ponadto, nawet jeżeli Rada Miejska chciała określić zasady zwrotu w ramach realizowanego w gminie programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 stanowiącego załącznik do uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007 ze zm.), to należy

podkreślić, iż celem tego programu jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewniania posiłku osobom jego pozbawionym. Intencją prawodawcy było objęcie uprawnionych do otrzymania przedmiotowej pomocy przede wszystkim pomocą bezpośrednią umożliwieniem otrzymania bezpłatnego posiłku, a w razie braku możliwości zapewnienia tego posiłku w związku z zaistniałą sytuacją osobistą lub rodzinną, dopuszczono ewentualność przyznania pomocy w formie świadczenia rzeczowego lub świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, iż Rada Miejska błędnie określiła zasady zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia pomocy społecznej w zakresie dożywiania wymieniając zasiłek celowy. Tymczasem art. 96 ust. 4 w zw. z ust. 2 ustawy nie daje Radzie kompetencji do ustalania zasad zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na dożywianie.

Organ nadzoru podkreśla, iż przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez Radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały odpowiednio: w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje albo w całości. Powyższe stanowisko organu nadzoru, potwierdza uzasadnienie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego oz. we Wrocławiu z dnia 14 kwietnia 2000 r. (sygn. akt I SA/Wr 1798/99, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych), w którym stwierdzono, iż *opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał.*

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLVIII/477/23 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXVII/234/17 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych gminy tj. wydatki na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznawane pod warunkiem zwrotu, w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz